

DE STELLING: 'Het schoolplein is een ideale plek om bewegingsonderwijs te organiseren'

Basisscholen moeten vanaf dit schooljaar voor alle leerlingen minimaal twee lesuren bewegingsonderwijs per week verzorgen. 85 procent van de gemeenten geeft aan dat ze alle scholen genoeg sportlocaties kunnen bieden om aan de nieuwe verplichting te voldoen. Dit blijkt uit onderzoek van het Mulier Instituut. De meeste gemeenten willen bijvoorbeeld andere soorten accommodaties inzetten voor bewegingsonderwijs, zoals schoolpleinen en grasvelden. Zijn schoolpleinen ideale plekken om bewegingsonderwijs te geven? We legden de kwestie voor aan drie experts.

Auteur: Ralf Pijnenburg

BE SOCIAL
Scan, lees & deel!

JAAP DE WIT

Mede-eigenaar van *Hercules Speeltoestellen*

'Het moet duidelijk zijn welk doel je als onderwijsinstelling hebt met een schoolplein'

Ondergrond

'Mits er voldoende ruimte beschikbaar is, kan een schoolplein zeker gebruikt worden om gymlessen te geven. Daarnaast moet de ruimte hierop ingericht zijn. Denk aan de ondergrond die veilig genoeg moet zijn om bijvoorbeeld een sprintje te kunnen trekken. Ik zie nu nog niet veel initiatieven vanuit het onderwijs om structureel beweeglessen op het schoolplein mogelijk te maken, maar merk dat er een nieuwe wind aan het waaien is.'

Beweegvriendelijker

'De buitenruimte moet beweegvriendelijker worden; daar hebben politici de mond van vol. Wel dient er meer actie ondernomen te worden. Onderwijzers zouden meer buitenactiviteiten kunnen inplannen. Ook de overheid kan veel meer de regie nemen door budgetten vrij te maken en alle betrokken partijen te mobiliseren. Ik mis vanuit gemeenten nog te vaak een integrale visie op bewegen, op sport, spelen en bewegen. Door deze elementen integraal te financieren, kunnen ze dichter bij elkaar worden gebracht.'

Gezond Gewicht

'Ik heb een aantal jaar gewerkt bij de stichting Jongeren op Gezond Gewicht, waar we de focus legden op het beweegvriendelijker krijgen van de ruimte rondom de school. Toen constateerden we al dat er nog veel winst te behalen is met het verbinden van het schoolplein met de ruimtes in de wijken. Dat is nog steeds het geval. Het schoolplein is vaak de meest centrale plek in een buurt. Gemeenten zouden scholen veel meer hulp kunnen bieden om zo'n plein beweegvriendelijker in te richten.'

Randvoorwaarden

'Onze speel- en sporttoestellen kunnen daarin een belangrijke rol spelen. Maar nogmaals, eerst zullen alle randvoorwaarden op zo'n schoolplein aanwezig moeten zijn. Daarnaast moet duidelijk zijn welk doel je als onderwijsinstelling hebt met een plein. Kijk, we kunnen een schitterend beweegparcours aanbieden, maar dan moet dat nog wel aansluiten bij de ambities van de school.'

EELCO KOPPELAAR Eigenaar van *Bureau Koppelaar*

‘Ruimtereservering en beschikbare budgetten vormen meestal de belangrijkste knelpunten’

Capaciteit

‘De inrichting, de faciliteiten en de locatie bepalen of het schoolplein geschikt is voor bewegingsonderwijs of niet. Vraag is ook of er gesport kan worden op een plein zonder dat dit overlast veroorzaakt voor het overige nabije klassikale onderwijs. Vaststaat is dat veel scholen meer uren zullen moeten invullen met bewegingsonderwijs en dat gymlokalen en sportzalen niet voldoende capaciteit bieden. Ik vraag me dan ook af hoe scholen straks, in de wintermaanden, dit extra bewegingsonderwijs zullen faciliteren. Waarschijnlijk zullen de alarmbellen bij veel instellingen over twee maanden wel afgaan.’

Alternatieven

‘Hoe dan ook moet er gezocht worden naar alternatieven. Een groot deel van het jaar is de buitenomgeving geschikt. Bewegingsonderwijs kan gehouden worden op schoolpleinen, maar ook op openbare pleinen, grasvelden en sportverenigingen. De afgelopen tijd is er best veel aandacht gekomen voor het anders inrichten van schoolpleinen. Een tegelplein met alleen een klimtoestel wordt niet meer als maatschappelijk aanvaard beschouwd. Een plein moet uitdagen tot bewegen en spel. Verschillende marktpartijen spelen in op die ontwikkeling. Goed voorbeeld is de buitengymzaal van *Nijha*, waar sporten en spelen wordt gecombineerd. Dit soort oplossingen komt de gezondheid van kinderen ten goede. Indien kinderen onvoldoende buiten bewegen, gaat dit immers ten koste van hun eigen ontwikkeling. Verschillende onderzoeken, van onder meer Jantje Beton, hebben dit al aangetoond.’

Aansluiting

‘In zijn algemeenheid kunnen schoolpleinen veel beter aansluiten op het onderwijs. Ik merk dat ruimtereservering en beschikbare budgetten meestal de belangrijkste knelpunten zijn als men het schoolplein anders wil inrichten. Dit zou ook door de overheid beter gefaciliteerd kunnen worden. Het schoolplein kan namelijk echt van toegevoegde waarde zijn voor het behalen van je onderwijsdoelstellingen, waar bewegingsonderwijs er een van is. Het ideale schoolplein is een verlengstuk van de speel- en leeromgeving van kinderen.’

ANNELIES DE JONG Landschappelijk Ontwerp bij *BOERplay*

‘Het is allereerst belangrijk om te inventariseren welke mogelijkheden het schoolplein al biedt’

Whitepaper

‘Indien je te maken hebt met ruimtegebrek of als een binnenruimte niet tot de mogelijkheden behoort, kan een schoolplein zeker uitkomst bieden voor bewegingsonderwijs. Recent hebben we een *whitepaper* geschreven waarin we uitleggen waar je als school rekening mee dient te houden. Het is allereerst belangrijk om te inventariseren welke mogelijkheden het schoolplein al biedt. Heb je dit in kaart gebracht, dan kan de leerkracht een plan maken van onderdelen van leerlijnen die buiten plaats kunnen vinden. Per leerlijn zijn er vele voorbeelden te noemen waarin bewegingsonderwijs op een schoolplein mogelijk is.’

Mogelijkheden

‘Om er een aantal te noemen: rijden op een fiets, step, skeelers of skateboard is buiten makkelijker door bijvoorbeeld een verkeersplein op het schoolplein aan te brengen. Door eventueel aanwezige schommels om beurten te gebruiken, is schommelen op het plein mogelijk. Touwspringen is evengoed haalbaar op het schoolplein als binnen in de gymzaal. Op het schoolplein zijn meestal ook meer mogelijkheden voor hardlopen dan in de gymzaal. Indien er een grasveld aanwezig is, kunnen stoeispellen waarbij je elkaar uit balans brengt en bal-afpakken prima uitgevoerd worden.’

Uitdaging

‘Lijkt het herinrichten van het schoolplein naar een beweegplein een grote uitdaging? Met onze pleincheck tonen we in acht eenvoudige stappen hoe je tot een passend plein kunt komen waarop bewegingsonderwijs mogelijk is. Vaak kun je met een paar slimme aanpassingen jaren vooruit. Bij het ontwerp van een speelplek is het wenselijk om de speelvoorziening en het omliggende terrein tot één geheel te maken en uit te gaan van de vier speltypen van het kind, ofwel van rauwers, douwers, bouwers en schouwers. Elk speltype heeft eigen wensen en behoeften ten aanzien van spelen. Deze speltypen, die we beschrijven in de *whitepaper*, moeten terugkomen in het ontwerp van een schoolplein.’